

**MIRA a.d. članica KRAŠ grupe
Prijedor**

**Finansijski izvještaji
za godinu koja se završila
31. decembra 2020. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

SADRŽAJ

	Strana
Odgovornost za finansijske izvještaje	1
Izveštaj nezavisnog revizora	2 - 4
Finansijski izvještaji:	
Bilans uspjeha	5
Bilans stanja	6
Izveštaj o promjenama na kapitalu	7
Bilans tokova gotovine	8
Napomene uz finansijske izvještaje	9 – 40

MIRA A.D. ČLANICA KRAŠ GRUPE, PRIJEDOR

Odgovornost za finansijske izvještaje

Uprava Društva je dužna osigurati da za svaki finansijski period finansijski izvještaji budu sastavljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivom na privredna društva u Republici Srpskoj, koji pružaju istinit i fer pregled stanja na izvještajni datum u **MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor** („Društvo“), kao i rezultate poslovanja za navedeni period.

Nakon provođenja ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga pri sastavljanju finansijskih izvještaja i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja.

Odgovornosti pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, uz objavljivanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima, te
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovati nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku sa opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Takođe, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za preduzimanje opravdanih koraka za sprečavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave

Marina Stupar
Direktor

MIRA E
A.D. ZA PROIZVODNJU
KEKSA I SRODNIH PROIZVODA
ČLANICA KRAŠ GRUPE
PRIJEDOR, UL. KRALJA ALEKSANDRA BR.3

Svjetlana Kačavenda,
Direktor finansija,
računovodstva i
kontrolinga

Svjetlana Kačavenda

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Vlasnicima i rukovodstvu društva MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor

Mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva **MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor** (u daljem tekstu: "Društvo"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2020. godine, i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans tokova gotovine za godinu koja se završila na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika (u nastavku: finansijski izvještaji).

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Društva na dan 31. decembra 2020. godine i njegove finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske.

Osnove za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Društvo u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključno pitanje revizije

Ključno pitanje revizije je pitanje koje je, po našem profesionalnom prosuđivanju, bilo od najvećeg značaja u našoj reviziji finansijskih izvještaja za tekući period. Ovo pitanje je razmatrano u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo iznijeli izdvojeno mišljenje o ovom pitanju.

Ključno pitanje revizije	Odgovarajuća revizorska procedura
Priznavanje prihoda – tačnost evidentiranih prihoda	
<p><i>(Pogledati napomene 3.10 i 6 uz finansijske izvještaje)</i></p> <p>Poslovni prihodi Društva se sastoje od prihoda od prodaje roba i učinaka, kao i od ostalih poslovnih prihoda. U poslovnoj 2020. godini, prihodi od prodaje robe i učinaka iskazani su u ukupnom iznosu od 24,386,843 BAM.</p> <p>Poslovna djelatnost Društva je proizvodnja kondiktorskih proizvoda, i prodaja istih na domaćem i inostranom tržištu.</p> <p>Prihodi su materijalno značajna kategorija koja je podložna inherentnom riziku, a zbog pojedinačnih transakcija prodaje, identifikaciju prihoda i uticaja promjene cijena (uključujući popuste kupcima).</p>	<p>Naše revizorske procedure su uključivale testiranje kontrola i druge procedure revizije, uključujući:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Razumijevanje procedura u vezi sa fakturisanjem robe i učinaka, te odmjeravanjem prihoda; - Pregled i razumijevanje implementiranog materijalnog knjigovodstva uz obračun učinaka; - Pregled računovodstvenih politika koje se odnose na priznavanje prihoda, uključujući i rabatne politike; - Ocijenili smo dizajn i implementaciju, te testirali operativnu efikasnost onih kontrola koje smo identifikovali kao relevantne za naše dokazne postupke u testiranju prihoda od prodaje; - Provjeru pojedinačnih faktura izdatih kupcima (na bazi revizorskog uzorkovanja). <p>Na bazi sprovedenih revizorskih procedura, nismo identifikovali značajne nalaze u odnosu na tačnost evidentiranih prihoda za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine.</p>

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Vlasnicima i rukovodstvu društva MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor (nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na napomene 2.5 *Uporedni podaci* i 5. *Korekcija finansijskih izvještaja za 2019. godinu*, koje opisuju efekte ispravke greške na prethodne izvještajne periode. Naše mišljenje nije modifikovano u vezi sa navedenim pitanjem.

Ostala pitanja

Finansijski izvještaji Društva, na dan 31. decembar 2019. godine i za godinu koja se završila na taj dan, su revidirani od strane drugog revizora, koji je u svom izvještaju od 24. februara 2020. godine, izrazio mišljenje bez rezerve.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske, kao i za one interne kontrole za koje rukovodstvo odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi. Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjerenja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorovog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjerenja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zborno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja. Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije.

Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje neće biti identifikovani veći je nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključujući udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o funkcionisanju internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Društva.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane rukovodstva kao računovodstvene osnove i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, o tome da li postoji materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Društva da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na objelodanjivanja u vezi sa navedenim u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu dovesti do prestanka poslovanja Društva u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima osnovne transakcije i događaji prikazani na način kojim se postiže fer prezentacija.

(nastavlja se)

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Vlasnicima i rukovodstvu društva MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja (nastavak)

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vremenski raspored revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući eventualne značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtjevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavijestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gdje je to moguće, o povezanim mjerama zaštite. Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja.

Mi opisujemo ova pitanja u izvještaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno objelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izvještaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posljedice budu veće nego koristi od takve komunikacije. Partner na revizorskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Sabina Softić, Ovlašćeni revizor.

Ranko Travar
Direktor

Sabina Softić
Partner
Ovlašćeni revizor

u ime:

Deloitte d.o.o. Banja Luka
Braće Mažar i majke Marije 58 i 60

21. april 2021. godine

BILANS USPJEHA

Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine
(U BAM)

	Napomena	Godina koja	Godina koja
		se završila 31. decembra 2020.	se završila 31. decembra 2019.
			<i>Korigovano</i>
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe i učinaka	6	24,386,843	23,367,186
Povećanje/(smanjenje) vrijednosti zaliha učinaka		781,867	(259,635)
Ostali poslovni prihodi		22,389	59,370
		<u>25,191,099</u>	<u>23,166,921</u>
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala, goriva i energije	7	(14,968,118)	(13,197,793)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	8	(6,158,781)	(5,898,019)
Troškovi proizvodnih usluga	9	(400,634)	(392,742)
Troškovi amortizacije	17	(2,533,036)	(1,643,587)
Troškovi rezervisanja	10	(52,829)	(21,954)
Nematerijalni troškovi	11	(250,431)	(410,833)
Troškovi poreza i doprinosa	12	(62,251)	(72,041)
		<u>(24,426,080)</u>	<u>(21,636,969)</u>
Poslovni dobitak		<u>765,019</u>	<u>1,529,952</u>
Finansijski prihodi	13	123,825	191,496
Finansijski rashodi	13	(323,849)	(208,516)
		<u>(200,024)</u>	<u>(17,020)</u>
Dobitak redovne aktivnosti		<u>564,995</u>	<u>1,512,932</u>
Ostali prihodi	14	121,393	107,693
Ostali rashodi	15	(119,279)	(110,871)
		<u>2,114</u>	<u>(3,178)</u>
Dobitak prije oporezivanja		<u>567,109</u>	<u>1,509,754</u>
Porez na dobitak	16		
- tekući porez na dobitak		-	(137,071)
- odloženi poreski prihodi/(rashodi)		24,489	(41,381)
		<u>24,489</u>	<u>(178,452)</u>
Neto dobitak		<u>591,598</u>	<u>1,331,302</u>
Zarada po akciji:			
- Osnovna i razrijeđena zarada po akciji	29	<u>0.03202</u>	<u>0.07206</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Rukovodstvo Društva je odobrilo finansijske izvještaje Društva dana 28. februara 2021. godine.

Potpisano u ime Društva,

Marina Stupar
Direktor

MIRA^E
A.D. ZA PROIZVODNJU
KEKSA I SRODNIH PROIZVODA
ČLANICA KRAŠ GRUPE
PRIJEDOR, UL. KRALJA ALEKSANDRA BR.3

Svjetlana Kačavenda,
Direktor finansijske
računovodstva i kontrolinga

Svjetlana Kačavenda

BILANS STANJA
Na dan 31. decembra 2020. godine
(U BAM)

	Napomena	31. decembar 2020.	31. decembar 2019. <i>Korigovano</i>	1. januar 2019. <i>Korigovano</i>
AKTIVA				
Stalna imovina				
Nematerijalna ulaganja	17	27,853	-	-
Nekretnine, postrojenja i oprema	17	20,382,165	20,762,977	18,726,288
Dugoročni finansijski plasmani		-	-	90,186
		<u>20,410,018</u>	<u>20,762,977</u>	<u>18,816,474</u>
Obrtna imovina				
Zalihe i dati avansi	18	3,497,612	3,307,123	2,990,835
Kupci	19	5,393,085	7,135,091	6,227,056
Druga kratkoročna potraživanja	20	157,863	205,697	179,994
Kratkoročni finansijski plasmani		1,875	23,241	1,375
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	21	266,661	631,463	361,932
Porez na dodatu vrijednost		349,240	294,251	258,976
Aktivna vremenska razgraničenja		3	15,731	20,421
		<u>9,666,339</u>	<u>11,612,597</u>	<u>10,040,589</u>
Ukupna aktiva		<u>30,076,357</u>	<u>32,375,574</u>	<u>28,857,063</u>
PASIVA				
Kapital				
Akcijski kapital	23	18,473,634	18,473,634	18,473,634
Zakonske rezerve		457,840	390,177	322,535
Neraspoređeni dobitak		4,664,382	4,270,155	3,326,517
		<u>23,595,856</u>	<u>23,133,966</u>	<u>22,122,686</u>
Dugoročne obaveze				
Rezervisanja	24	322,434	269,605	247,651
Kredit	25	1,053,010	1,415,337	795,549
		<u>1,375,444</u>	<u>1,684,942</u>	<u>1,043,200</u>
Kratkoročne obaveze				
Tekuće dospjeće kredita	25	362,327	1,321,287	1,604,693
Dobavljači	26	3,832,712	5,160,062	3,263,541
Ostale kratkoročne obaveze i PVR	27	910,018	1,075,317	822,943
		<u>5,105,057</u>	<u>7,556,666</u>	<u>5,691,177</u>
Ukupna pasiva		<u>30,076,357</u>	<u>32,375,574</u>	<u>28,857,063</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine
(U BAM)

	Aksijski kapital	Zakonske rezerve	Neraspore- đeni dobitak	Ukupno
Stanje, 1. januar 2019. godine, prethodno iskazano	18,473,634	322,535	3,574,168	22,370,337
Korekcija početnog stanja (napomena 5)	-	-	(247,651)	(247,651)
Stanje, 1. januar 2019. godine, korigovano	<u>18,473,634</u>	<u>322,535</u>	<u>3,326,517</u>	<u>22,122,686</u>
Raspodjela dobitka:				
- za dividendu	-	-	(184,737)	(184,737)
- za zakonske rezerve	-	67,642	(67,642)	-
- za ostale namjene po odluci UO	-	-	(135,285)	(135,285)
Neto dobitak perioda, prije korekcije	-	-	1,353,256	1,353,256
Korekcija neto dobitka (napomena 5)	-	-	(21,954)	(21,954)
<i>Neto dobitak korigovano</i>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,331,302</u>	<u>1,331,302</u>
Stanje, 31. decembar 2019. godine, korigovano	<u>18,473,634</u>	<u>390,177</u>	<u>4,270,155</u>	<u>23,133,966</u>
Raspodjela dobitka (napomena 23):				
- za zakonske rezerve	-	67,663	(67,663)	-
Efektivi prve primjene IFRS 9 (napomena 22)	-	-	(129,708)	(129,708)
Neto dobitak perioda	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>591,598</u>	<u>591,598</u>
Stanje, 31. decembar 2020. godine	<u>18,473,634</u>	<u>457,840</u>	<u>4,664,382</u>	<u>23,595,856</u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE

Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine
(U BAM)

	Godina koja se završila 31. decembra 2020.	Godina koja se završila 31. decembra 2019.
		<i>Korigovano</i>
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		
Prilivi od prodaje i primljeni avansi	27,097,654	23,728,108
Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	1,825,224	1,882,348
Odlivi za nabavke sirovina, troškove i date avanse	(14,583,373)	(10,792,964)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i ostalih ličnih primanja	(5,600,820)	(5,262,403)
Odlivi po osnovu kamata	(35,606)	(55,972)
Odlivi po osnovu poreza iz rezultata	(174,115)	(59,110)
Odlivi po osnovu ostalih dažbina	(5,164,413)	(5,531,271)
<i>Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	<u>3,364,551</u>	<u>3,908,736</u>
Novčani tokovi iz aktivnosti investiranja		
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	12,153	16,125
Prilivi od kamata	445	2,547
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	21,018	72,105
Nabavke nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	(2,383,510)	(3,999,485)
<i>Neto odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	<u>(2,349,894)</u>	<u>(3,908,708)</u>
Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja		
(Odlivi)/prilivi po osnovu dugoročnih kredita	(1,303,401)	353,456
Odlivi po osnovu finansijskog lizinga	(17,886)	(17,074)
Odlivi po osnovu isplaćenih dividendi	-	(36,659)
<i>Neto(odliv)/priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja</i>	<u>(1,321,287)</u>	<u>299,723</u>
Neto (odliv)/priliv gotovine u toku godine	(306,630)	299,751
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku godine	<u>631,463</u>	<u>361,932</u>
Pozitivne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	1,857	1,849
Negativne kursne razlike po osnovu preračuna gotovine	(60,029)	(32,069)
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju godine (napomena 21)	<u><u>266,661</u></u>	<u><u>631,463</u></u>

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

1. OSNIVANJE I OPŠTE INFORMACIJE O DRUŠTVU

MIRA a.d. članica KRAŠ grupe, Prijedor (u daljem tekstu "Društvo") je akcionarsko društvo koje se bavi proizvodnjom keksa i srodnih proizvoda (čajnih peciva, punjenih čajnih peciva i vafl-proizvoda). U sastavu je društva Kraš d.d. Zagreb, kao članica Kraš grupe. Proizvodnja keksa u Prijedoru datira još od 1928. godine, kada je Vid Četić sa svojom porodicom pokrenuo manufakturnu izradu keksa i medenjaka. Kao društveno preduzeće, Društvo posluje od 1946. godine, a od 1948. godine posluje pod imenom "Mira Cikota", Prijedor kao samostalni privredni subjekt. Tokom 1967. godine izvršeno je udruživanje i "Mira Cikota" ulazi u sastav „Josip Kraš“- a Zagreb. Na osnovu toga, tokom 1991. godine registrovano je društvo „Kraš – Mira Cikota“, Prijedor, dok je 1992. godine promijenjen naziv u "MIRA" d.o.o. Prijedor. U skladu sa propisima Republike Srpske u 1995. godini, Društvo je postalo osnovno državno preduzeće.

Tokom 2001. godine, u postupku privatizacije državnog kapitala, većinski vlasnik Društva postaje Kraš d.d. Zagreb. Integracijom Društva u poslovni sistem Kraša ostvarene su brojne pretpostavke za uspješnije poslovanje, kao što su: implementiranje informatičkog sistema komplementarnog Krašu; značajni investicioni radovi u proizvodnji, skladištu i fabričkom krugu, administrativnoj zgradi; umnožavanje aktivnosti značajnih za vizuelni identitet, itd. Kao rezultat uspješne integracije u poslovni sistem Kraša, Društvo je uspostavilo i potvrdilo sistem upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001, IFS, Halal, a takođe slijedi i smjernice HACCP standarda za sigurnost hrane.

Usklađujući se sa Zakonom o privrednim društvima 2016. godine Društvo mijenja naziv u "MIRA" a.d. za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda članica Kraš grupe.

Društvo je danas jedan od vodećih proizvođača konditorskih proizvoda u Bosni i Hercegovini. Proizvođač je 6,413 tona keksa i vafla, te 28% svojih proizvoda plasira na domaće tržište, a 72% izvozi, i to najvećim dijelom u Hrvatsku, Sloveniju, Srbiju, Makedoniju, Crnu Goru i Zapadnu Evropu, kao i u preookeanske zemlje – Saudijsku Arabiju, Ameriku, Kanadu i Australiju.

Upisani osnovni kapital iznosi 18,473,634 BAM i podijeljen je na 18,473,634 akcije nominalne vrijednosti 1 BAM.

Sjedište Društva je u Ulici Kralja Aleksandra broj 3, u Prijedoru.

Na dan 31. decembra 2020. godine Društvo je zapošljavalo 335 radnika (31. decembra 2019. godine 347 radnika).

Povezana pravna lica Društva su:

- KRAŠ d.d. Zagreb, matično društvo (96.68% vlasništva), kao i sa ostale članice KRAŠ grupe i Grupe: PIVAC,
- Kraš trgovina d.o.o.Široki Brijeg, BiH,
- Karolina d.o.o. Osijek, Hrvatska,
- Krašcommerce d.o.o. Ljubljana, Slovenija,
- Kraš Commerce d.o.o. Beograd, Srbija,
- Kraškomerc KRAŠ dooel Skopje, Sjeverna Makedonija,
- Sol Turism, Vrgorac, Hrvatska,
- PPK karlovačka mesna industrija d.d. Karlovac, Hrvatska,
- Mesna industrija Vajdad.d. Čakovec, Hrvatska,
- Mesna industrija Jastrebarsko d.o.o. Jastrebarsko, Hrvatska i
- Mesna industrija Braća Pivac d.o.o. Čitluk, BIH.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje društva "MIRA a.d. članica KRAŠ grupe", Prijedor, i sastavljeni su u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske (napomena 2.4).

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim za revalorizaciju određenih stalnih sredstava i finansijskih instrumenata koji su vrednovani po revalorizovanim iznosima ili fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 106/15), Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike ("Službeni glasnik RS", broj 63/16), kao i Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu ("Službeni glasnik RS", broj 63/16)

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje, koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS"), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja ("IFRS", u daljem tekstu zajedno: "Standardi"), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2018. godine i koji su zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj, kao i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15, 78/20), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju IAS, odnosno IFRS, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("IFRS for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("IASB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

Rukovodstvo Društva analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene Standarde i tumačenja izdata nakon 31. decembra 2018. godine, i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Društvo, ima namjeru da iste primjeni u sastavljanju finansijskih izvještaja nakon što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS"), (nastavak)

Novi standardi i nove izmjene postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, ali nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sledeći standardi i izmjene postojećih standarda, su u primjeni:

- IFRS 16 "Zakupi" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IFRS 3 "Poslovne kombinacije" – Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izvještavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti“, IAS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i mjerenje“ i IFRS 7 „Finansijski instrumenti: Objelodanjivanje“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene IAS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" i IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške" – Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji nove standarde i nove izmjene postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajni period, prije nego budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći Standardi i izmjene postojećih Standarda, kao i nova tumačenja su bili izdati, ali nisu postali efektivni:

- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Ulaganja u pridružena društva i zajedničke poduhvate“ – Prodaja ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata i dalje izmjene i dopune (datum stupanja na snagu odložen na neodređeno vrijeme do okončanja istraživačkog projekta o kapitalnoj metodi),
- Izmjene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i mjerenje“, MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objavljivanja“, MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ i MSFI 16 „Lizing“ – Reforma referentne kamatne stope – faza 2 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021.),
- Izmjene i dopune različitih standarda zbog „Poboljšanja MSFI-jeva (ciklus 2018.-2020.)“ koji proizlaze iz godišnjeg projekta poboljšanja MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 9, MSFI 16 i MRS 41) prvenstveno radi uklanjanja nedosljednosti i pojašnjavanja formulacija (Izmjene MSFI 1, MSFI 9 i MRS 41 na snazi su za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“, uključujući izmjene MSFI 17 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2023.),
- Izmjene MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema“ – Prihodi prije namjeravane uporabe (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.),
- Izmjene MRS 37 „Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina“ – Štetni ugovori – Troškovi ispunjenja ugovora (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.);
- Izmjene MSFI 3 Poslovna spajanja – Reference na konceptualni okvir s izmjenama i dopunama MSFI 3 (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2022.).

Rukovodstvo Društva je izabralo da ne usvoji ove nove Standarde i izmjene postojećih Standarda prije nego oni stupe na snagu. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Društva u periodu inicijalne primjene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS"), (nastavak)***Početna primjena standarda koji su zvanično objavljeni i prevedeni u Republici Srpskoj*

U 2020. godini, Društvo je prvi put primjenilo nove standarde, i to IFRS 9 „Finansijski instrumenti“ i IFRS 15 „Prihodi od ugovora sa kupcima“. Efekat prve primjene standarda utvrđen je kod IFRS 9 i to kod potraživanja od kupaca, na način da je sa danom 1. januara 2020. godine, obračunata ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca u iznosu od 129,708 BAM.

Društvo je model za primjenu IFRS 9 razvilo zajedno u saradnji sa matičnim društvom, odnosno sa grupacijom u okviru koje posluje. Društvo je odlučilo da iskoristi mogućnost koju pruža IFRS 9, prilikom prve primjene navedenog standarda i to na način da ne prepravlja uporedne podatke iz prethodnog perioda, već da efekat prve primjene prizna na pozicijama neraspoređene dobiti, odnosno akumuliranog gubitka.

2.5. Uporedni podaci

Društvo je kao uporedne podatke prikazalo bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine, odnosno bilans stanja na dan 31. decembra 2019. godine i 1. januara 2019. godine. U cilju korekcije greške nastale u ranijim godinama u skladu sa IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške", izvršene su određene korekcije podataka prezentovanih u finansijskim izvještajima Društva sastavljenim na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2019. godine, odnosno u bilansu stanja na dan 1. januar 2019. godine (napomena 5). U skladu sa navedenim Standardom, greška koja se odnosila na nepostojanje rezervisanja po osnovu beneficija za zaposlene u skladu sa IAS 19 "Primanja zaposlenih", ispravljena je na način da je Društvo izvršilo obračun navedenih rezervisanja, odnosno priznavanje istih u finansijskim izvještajima. Navedenom korekcijom, neto dobitak poslovne 2019. godine korigovan je za iznos od 21,954 BAM. Pored navedenog, neraspoređeni dobitak na dan 1. januar 2019. godine, korigovan je za iznos od 247,651 BAM. Pregled navedenih korekcija prezentovan je u napomeni 5.

2.6. Stalnost poslovanja

Društvo sastavlja svoje finansijske izvještaje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

Rukovodstvo Društva preuzima sve neophodne mjere da izmiruje svoje kratkoročne obaveze prema dobavljačima i povjeriocima u roku dospjeća, i smatra da Društvo svojim redovnim poslovanjem neće doći u poziciju da ne može da izmiruje navedene obaveze u rokovima dospjeća, i pored poteškoća u poslovanju nastalim pandemijom COVID 19 (napomena 31). Rukovodstvo Društva smatra da na dan 31. decembra 2020. godine nije ugrožena sposobnost Društva da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, i da Društvo ima dovoljno novčanih sredstava za izmirenje eventualnih dodatnih obaveza po navedenom osnovu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Nematerijalna ulaganja

Na dan bilansa stanja nematerijalna ulaganja se sastoje od licenci za kupljene softvere. Nematerijalna ulaganja su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za akumuliranu ispravku vrijednosti i ukupne eventualne akumulirane gubitke usljed umanjenja vrijednosti.

3.2. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i gubitke uslijed obezvređenja. Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja. Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrijednosti koju čine faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne spremnosti.

U skladu sa usvojenom računovodstvenom politikom, na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva. Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrijednosti. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

3.3. Amortizacija

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom stopa amortizacije koje su određene tako da se nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku vijeka upotrebe. Određivanje korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava na nabavnu vrijednost kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog mjeseca od datuma nabavke. Odlukom Upravnog odbora, stope amortizacije u 2020. godini su usklađene sa stopama amortizacije Kraš grupe.

Primijenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2019.	2020.
	%	%
Građevinski objekti	2,50-6,66	2,5
Postrojenja i oprema	3,00-33,33	10
Računari i ostala oprema	11,00-25,00	20 i 25
Softveri i licence	25	25

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode. Predmeti dugoročne materijalne imovine povlače se iz upotrebe i rashoduju, kada se od njih više ne očekuje korist. Troškovi pozajmljivanja (kamate i slični troškovi) ugovoreni i nastali zbog pribavljanja određenih sredstava, ako je potrebno duže vrijeme da se počnu koristiti i koji su nastali do završetka izgradnje, kapitalizuju se.

3.4. Umanjenje vrijednosti imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indicija da za neku nekretninu, postrojenje, opremu i nematerijalno ulaganje, postoji umanjeње vrijednosti, nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Umanjenje vrijednosti se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se umanjeње vrijednosti tretira kao smanjenje revalorizacione rezerve do revalorizovanog iznosa.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.4. Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ako se kasnije poništi umanjenje vrijednosti, vrijednost sredstva prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrjeđenje. Poništenje umanjenja vrijednosti se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje umanjenja vrijednosti tretira kao povećanje revalorizacione rezerve.

Na dan 31. decembra 2020. godine, na osnovu urađenog testa impariteta, rukovodstvo Društva smatra da ne postoje indikacije umanjenja vrijednosti nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja.

3.5. Zalihe

Zalihe gotovih proizvoda i proizvodnje u toku se evidentiraju po nižoj od nabavne vrijednosti i neto prodajne vrijednosti. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje.

Vrijednost zaliha materijala, rezervnih dijelova, alata i inventara se utvrđuje na osnovu metoda prosječne nabavne cijene. Nabavna vrijednost uključuje vrijednost po fakturi dobavljača, transportne i zavisne troškove. Alat i inventar se otpisuje 100% prilikom izdavanja u upotrebu.

Vrijednost gotovih proizvoda uključuje sve direktne troškove proizvodnje, kao i pripadajući dio troškova pogonske režije.

Za oštećene zalihe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima vrši se odgovarajuća ispravka vrijednosti, ili se u cjelosti otpisuju.

3.6. Finansijski instrumenti

Finansijski instrument je svaki ugovor na osnovu kojeg nastaju finansijsko sredstvo jednog subjekta i finansijska obaveza ili instrument kapitala drugog subjekta.

Klasifikacija finansijskih instrumenata vrši se na osnovu procjene njihovog značaja pri prvom priznavanju na:

- Finansijska sredstva,
- Finansijske obaveze i
- Instrumente kapitala.

Finansijska sredstva (imovina)

Društvo treba da prizna finansijsko sredstvo u svom bilansu stanja samo onda kada Društvo postane jedna od strana na koju se odnose ugovorne odredbe instrumenta.

Početno priznavanje finansijske imovine vrši se prema njenoj fer vrijednosti.

Troškovi transakcije direktno pripisivi sticanju, uključuju se u početno procjenjivanje cjelokupne finansijske imovine, osim u slučaju kada se radi o finansijskoj imovini koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Izuzetno od navedenog, početno priznavanje potraživanja od kupaca vrši se po cijeni transakcije.

Nakon početnog priznavanja, Društvo odmjerava finansijsko sredstvo po:

- (a) amortizovanoj vrijednosti;
- (b) fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat; ili
- (c) fer vrijednosti kroz dobitak ili gubitak.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva (imovina), (nastavak)

Klasifikacija zavisi od namjere zbog koje su finansijski instrumenti stečeni. Društvo vrši klasifikaciju finansijskih sredstava prilikom početnog priznavanja i preispituje tu klasifikaciju na svaki datum izvještavanja.

Finansijska imovina se može klasifikovati u prve dvije kategorije i vrednovati po amortizacionom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat, samo ako se dokaže da ista dovodi do novčanih tokova koji su isključivo otplate glavnice i kamata ("SPPI test"). Vlasničke hartije od vrijednosti uvijek se klasifikuju u treću kategoriju i vrednuju se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, osim u slučaju da subjekt odabere (neopozivo, u trenutku početnog upisa) akcije koje se ne drže u svrhu trgovanja, klasifikovati po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ukoliko se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovoreni novčani tokovi i ukoliko u ugovorenim uslovima finansijske imovine na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na preostali dio duga, osim ako se inicijalno neopozivo priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (ako to dovodi do značajnog smanjenja/eliminacije računovodstvene neusklađenosti).

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku, primjenom metode efektivne kamatne stope.

Efektivna kamatna stopa izračunava se na osnovu procjene tokova gotovine, ne uključujući očekivane kreditne gubitke. Jednom obračunata prilikom inicijalnog priznavanja, efektivna kamatna stopa se koristi prilikom narednih obračuna prihoda od kamata (zasnovana na bruto knjigovodstvenoj vrijednosti ili amortizovanom trošku, a u zavisnosti od nivoa umanjenja imovine). Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Vrijednost finansijske imovine se umanjuje putem ispravke vrijednosti.

Prilikom obračuna ispravke vrijednosti Društvo primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka tako što razmatra vjerovatnoću nastanka neizvršenja obaveze druge ugovorne strane tokom očekivanog ugovorenog roka trajanja finansijske imovine. Društvo vrši analizu potraživanja grupisanih na bazi različitih karakteristika kupaca ili drugih nosioca potraživanja i trendova istorijskih gubitaka. Obračun ispravke se radi na bazi posebnog algoritma.

Nivo 1

Uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast rizika od početnog priznavanja ili koji imaju nizak rizik na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se 12-mjesečni ECL i prihodi od kamata se obračunavaju na bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva (odnosno, bez odbitka ispravke vrijednosti). 12-mjesečni ECL je očekivani kreditni gubitak koji proizilazi iz neispunjenja obaveza koji su mogući u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja. Prilikom obračuna 12-mjesečnog ECL-a, ne uzima se u obzir samo nedostatak novčanih sredstava u periodu od 12 mjeseci, nego ukupni očekivani kreditni gubitak sredstva dobijen pomoću ponderisane vjerovatnoće da će se gubitak desiti u narednih 12 mjeseci.

Nivo 2

Uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje rizika od početnog priznavanja (osim ako na datum izvještavanja nemaju nizak rizik), ali koji nemaju objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti. Za ovu imovinu priznaje se doživotni ECL, ali prihodi od kamata i dalje se izračunavaju na bruto knjigovodstvenu vrijednost sredstva. Doživotni ECL predstavlja očekivane gubitke koji nastaju iz svih mogućih neispunjenja obaveza tokom očekivanog vijeka trajanja finansijskog instrumenta.

Nivo 3

Uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivne dokaze o neispunjenju obaveza na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se doživotni ECL i prihodi od kamata izračunavaju se na neto knjigovodstvenu vrijednost (odnosno umanjenu za kreditnu ispravku vrijednosti). Za mjerenje i prepoznavanje očekivanih gubitaka za potraživanja, Društvo je primijenilo opšti pristup.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.6. Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska sredstva (imovina), (nastavak)

Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat ukoliko se drži unutar poslovnog modela čiji je cilj postignut naplatom ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i ukoliko u ugovorenim uslovima finansijske imovine na određeni datum nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamate na preostali dio duga, osim ako se inicijalno neopozivo priznaje po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (ako to dovodi do značajnog smanjenja/eliminacije računovodstvene neusklađenosti).

Pri početnom priznavanju subjekt može neopozivo odlučiti da u ostalom ukupnom rezultatu prezentuje naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u instrument kapitala, a da pritom nije riječ o ulaganju koje se drži radi trgovanja niti je potencijalna naknada koju priznaje sticalac u poslovnoj kombinaciji na koju se primenjuje IFRS 3.

Ta odluka donosi se za svaki pojedinačni instrument. Iznosi priznati u ostalom ukupnom rezultatu ne smiju se naknadno prenositi u bilans uspjeha. Međutim, subjekt može prenositi kumulativnu dobit ili gubitak unutar vlasničkog kapitala. Finansijska imovina prestaje da se priznaje kada je izmirena, poništena, istekla, otpisana ili prenesena. Prenosi se priznaju kao prestanak priznavanja ukoliko su svi bitni rizici i koristi preneseni, ukoliko nisu preneseni, imovina nastavlja da se priznaje.

Naknadno realizovani ili naplaćeni finansijski plasmani, dati avansi i potraživanja priznaju se kao prihod tekućeg obračunskog perioda. Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha samo ako finansijska imovina nije mjerena po amortizovanom trošku ili po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze obuhvataju dugoročne obaveze (dugoročne kredite i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja i ostale obaveze. Društvo treba da prizna finansijsku obavezu u svom izvještaju o finansijskom položaju samo onda kada Društvo postane jedna od strana na koju se odnose ugovorne odredbe instrumenta.

Početno priznavanje finansijskih obaveza vrši se prema njihovoj fer vrijednosti. Troškovi transakcije se uključuju u početno procjenjivanje svih finansijskih obaveza, osim u slučaju kada se radi o finansijskim obavezama koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Finansijske obaveze se naknadno iskazuju po amortizovanoj vrijednosti primjenom efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha po početnom priznavanju, nepredviđenih naknada koje je priznao sticalac u poslovnoj kombinaciji ili finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja. Kamata na finansijske obaveze je evidentirana sa interesom obračunatim korištenjem metoda efektivne kamatne stope za posmatrani period, i ona se odnosi i predstavlja u okviru ostalih tekućih obaveza. Finansijska obaveza prestaje da se priznaje u bilansu stanja kada Društvo ispuni obavezu ili kada je obaveza plaćanja, predviđena ugovorom ukinuta ili istekla.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili dio finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko:

- 1) je došlo do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva; ili
- 2) je Društvo prenijelo pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzelo obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu; ili
- 3) je Društvo izvršilo prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije niti prenijelo niti zadržalo sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenijelo kontrolu nad njim.

Kada je Društvo prenijelo prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopilo ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenijelo niti zadržalo sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenijelo kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj mjeri koliko je Društvo angažovano u pogledu sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski i operativni lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom, na korisnika lizinga, prenose u najvećoj mjeri svi rizici i koristi koji proizlaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni lizing.

Društvo kao davalac lizinga

Prihod po osnovu operativnog lizinga (prihod od renti/zakupa) priznaje se primjenom linearne metode tokom perioda trajanja lizinga. Indirektni troškovi nastali u pregovorima i ugovaranjem operativnog lizinga dodaju se knjigovodstvenom iznosu iznajmljenog sredstva i priznaju se na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja lizinga.

Društvo kao korisnik lizinga

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se prvobitno priznaju kao sredstva Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Društvo kao korisnik lizinga

Plaćanje rata lizinga se raspoređuje između finansijskih troškova i smanjenja obaveza po osnovu obaveza lizinga sa ciljem postizanja konstantne stope učešća u neizmirenom iznosu obaveze. Finansijski rashodi se priznaju odmah u bilansu uspjeha, osim ako se direktno mogu pripisati sredstvima koja se osposobljavaju za upotrebu, u kojem se slučaju kapitalizuju u skladu sa opštom politikom Društva o troškovima pozajmljivanja.

Rate po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja lizinga, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

U slučaju kada se odobravaju lizing olakšice, one ulaze u sastav operativnog lizinga i priznaju se kao obaveza.

Ukupna korist od olakšica priznaje se kao smanjenje troškova iznajmljivanja na linearnoj osnovi, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

3.8. Dugoročna rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomske koristi biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

Dugoročna rezervisanja u poslovnim evidencijama Društva odnose se na rezervisanja po osnovu beneficija za zaposlene.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu (Sl. Glasnik RS 1/16, 66/18) i Odlukom Vlade Republike Srpske (Sl. Glasnik RS 53/16) Društvo je u obavezi da isplati otpremnine radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, prilikom odlaska u penziju, u visini tri prosječne isplaćene plate radnika.

Pored navedenog, u skladu sa Zakonom o radu (Sl. Glasnik RS 1/16, 66/18) i Pravilnikom o radu, zaposleni ostvaruje pravo na otpremninu i po osnovu otkaza ugovora o radu od strane Društva nakon najmanje dvije godine neprekidnog rada u Društvu.

Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtijeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Troškovi vezani za naknade prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjeravanjem koje se vrši na dan bilansa stanja. U skladu sa navedenim, Društvo je angažovalo ovlašćenog aktuara (na nivou Kraš Grupe) da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembar 2020. godine (napomena 24).

3.10. Prihodi

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatnu vrijednost. Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatnu vrijednost.

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata po kratkoročnim i dugoročnim potraživanjima, pozitivne kursne razlike i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa povezanim i ostalim pravnim licima. Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

U okviru ostalih prihoda iskazuju se dobici po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobici od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, pozitivni efekti promjene fer vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrijednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrijednosti po osnovu vrijednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva. Na kraju svakog obračunskog perioda utvrđuje se promjena vrijednosti nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe u odnosu na početno stanje. U bilansu uspeha utvrđeni iznos povećanja vrijednosti zaliha učinaka povećava, a iznos smanjenja smanjuje prihode.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja iskazani su u bilansu uspjeha u stvarno nastalom iznosu.

3.12. Preračunavanje deviznih iznosa

Poslovne promjene nastale u stranoj valuti su preračunate u BAM po zvaničnom kursu koji je važio na dan poslovne promjene. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u BAM po zvaničnom kursu koji je važio na taj dan. Neto pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspjeha kao dobiti ili gubici po osnovu kursnih razlika.

3.13. Troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji sredstva koje se kvalifikuje, kapitalizuju se kao dio nabavne vrijednosti tog sredstva, i to samo u periodu kada se sredstvo priprema za upotrebu ili prodaju, i kada je vjerovatno da će imati za rezultat buduće ekonomske koristi, odnosno kada se troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Svi ostali troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u bilansu uspjeha, u periodu u kome su nastali.

3.14. Porezi i doprinosi

Tekući porez na dobitak

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak

Odloženi porez na dobitak se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema finansijskim izvještajima, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice imovine i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

Porez na dodatu vrijednost

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost uvedena je obaveza i regulisan je sistem plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV) na teritoriji Bosne i Hercegovine, počevši od 1. januara 2006. godine, čime je zamijenjen sistem oporezivanja primjenom poreza na promet proizvoda i usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Porezi i doprinosi (nastavak)

Trošak amortizacije prilikom utvrđivanja poreske osnovice za obračun poreza na dobit

Model za obračun rashoda amortizacije u poreskom bilansu odnosi se na formiranje četiri grupe stalnih sredstava, sa odgovarajućim amortizacionim stopama, pri čemu je propisan pojedinačan i grupni obračun rashoda amortizacije.

Propisane poreske stope amortizacije, osnovice za amortizaciju i metode amortizacije prikazane su u pregledu kako slijedi:

	Nepokretnosti i postrojenja	Nematerijalna sredstva,osim softvera	Kompjuteri, informacioni sistemi, softveri i serveri	Oprema i ostala sredstva
Stopa amortizacije	3%	10%	40%	20%
Osnovica za amortizaciju	Nabavna vrijednost pojedinačnog sredstva		Neamortizovana vrijednost grupe sredstava	
Metoda amortizacije	Proporcionalna (pravolinijska)		Degresivna (opadajuća)	

Oporeziva privremena razlika nastala kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstva i njegove poreske osnovice, priznaje se kao odložena poreska obaveza kada je poreska amortizacija ubrzana, odnosno odloženo poresko sredstvo ako je poreska amortizacija sporija od računovodstvene amortizacije.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nosi rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u daljem tekstu:

Procijenjeni korisni vijek nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja

Određivanje korisnog vijeka nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja je zasnovano na istorijskom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i predviđenim tehnološkim napretkom i promjenama ekonomskih i industrijskih faktora. Adekvatnost procijenjenog preostalog korisnog vijeka nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja se analizira godišnje, ili gdje god postoji indicija o značajnim promjenama određenih pretpostavki.

Obezvjeđenje vrijednosti sredstava

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti sredstava prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko sredstvo postoji obezvjeđenje, nadoknadivi iznos tog sredstva se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvjeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Rezervisanja

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Društvo ima zakonsku ili ugovorenu obavezu kao rezultat prošlih događaja i kada je vjerovatno da će odliv resursa koji stvaraju ekonomske dobiti biti potreban da se izmiri obaveza i kada se može pouzdano procijeniti iznos obaveze.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE (nastavak)

Odložena poreska sredstva/obaveze

Odložena poreska sredstva priznata su na sve neiskorišćene poreske gubitke do mjere do koje je izvjesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti. Značajna procjena od strane rukovodstva Društva je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike.

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti onih sredstava i obaveza za koje postoje zvanične tržišne informacije i u slučajevima kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. Pravična vrijednost za ove potrebe se definiše kao vrijednost po kojoj se sredstvo može realizovati, ili obaveza izmiriti, na dobrovoljnoj bazi između subjekata koji su upoznati sa stanjem tih sredstava, odnosno obaveza. Ne postoji dovoljno tržišno iskustvo, stabilnost i likvidnost u uslovima kupoprodaje finansijskih instrumenata pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Shodno tome, u takvom okruženju nije moguće pouzdano utvrditi pravičnu vrijednost. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u finansijskim izvještajima odražavaju pravičnu vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

5. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU

Društvo je, u poslovnoj 2020. godini, izvršilo određene korekcije prethodno iskazanog bilansa stanja na dan 1. januara 2020., odnosno 2019. godine, kao i bilansa uspjeha za poslovnu 2019. godinu, radi korekcije greške iz ranijih godina u skladu sa IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške" (napomena 2.5).

(a) Efekti korekcija početnog stanja na neraspoređenom dobitku na dan 1. januara 2020. godine:

	u BAM
	1. januar, 2020
	Neraspoređeni
	dobitak
Stanje, 1. januara, 2020, prije korekcije	4,539,760
- efekti korekcija	<u>(269,605)</u>
Stanje, 1. januara, 2020, nakon korekcije	<u>4,270,155</u>

U cilju korekcije grešaka nastalih u ranijim godinama u skladu sa IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške", izvršene su određene korekcije podataka prezentovanih u finansijskim izvještajima Društva sastavljenim na dan i za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2019/1. januara 2019. godine.

Naime, iako je bilo u obavezi i u prethodnim periodima, Društvo nije vršilo obračun i priznavanje rezervisanja po osnovu beneficija za zaposlene, a sve u skladu sa odredbama IAS 19 „Primanja zaposlenih“. Nakon utvrđivanja potrebnog iznosa rezervisanja, zasnovanog na aktuarskom obračunu, a u skladu sa odredbama IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške" i IAS 19 „Primanja zaposlenih“, izvršena je korekcija najranijeg uporednog perioda i to bilansa stanja na dan 1. januar 2019. godine u ukupnom iznosu od 247,651 BAM, po osnovu navedenog rezervisanja i to na teret neraspoređenog dobitka. Takođe, rezultat poslovne 2019. godine, smanjen je za iznos od 21,954 BAM po osnovu troškova rezervisanja za 2019. godinu, a sve u skladu sa aktuarskim obračunom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

5. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU (nastavak)

(b) Efekti korekcija početnog stanja na bilansu stanja na dan 31. decembra 2019. godine:

	<i>Prethodno iskazano</i> December 31, 2019	Korekcije +/-	<i>Korigovano</i> 2019
AKTIVA			
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	20,762,977	-	20,762,977
	<u>20,762,977</u>	<u>-</u>	<u>20,762,977</u>
Obrtna imovina			
Zalihe i dati avansi	3,307,123	-	3,307,123
Potraživanja od kupaca	7,135,091	-	7,135,091
Druga kratkoročna potraživanja	205,697	-	205,697
Kratkoročni finansijski plasmani	23,241	-	23,241
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	631,463	-	631,463
Porez na dodatu vrijednost	294,251	-	294,251
Aktivna vremenska razgraničenja	15,731	-	15,731
	<u>11,612,597</u>	<u>-</u>	<u>11,612,597</u>
Ukupna aktiva	<u>32,375,574</u>	<u>-</u>	<u>32,375,574</u>
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	18,473,634	-	18,473,634
Zakonske rezerve	390,177	-	390,177
Neraspoređeni dobitak	4,539,760	(269,605)	4,270,155
	<u>23,403,571</u>	<u>(269,605)</u>	<u>23,133,966</u>
Dugoročne obaveze			
Dugoročna rezervisanja	-	269,605	269,605
Dugoročni krediti	1,415,337	-	1,415,337
	<u>1,415,337</u>	<u>269,605</u>	<u>1,684,942</u>
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	1,321,287	-	1,321,287
Obaveze prema dobavljačima	5,160,062	-	5,160,062
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	1,075,317	-	1,075,317
	<u>7,556,666</u>	<u>-</u>	<u>7,556,666</u>
Ukupna pasiva	<u>32,375,574</u>	<u>-</u>	<u>32,375,574</u>

(c) Efekti korekcija početnog stanja na bilansu uspjeha za 2019. godinu:

	<i>Prethodno iskazano</i> 2019. godina	Korekcije +/-	<i>Korigovano</i> 2019. godina
Poslovni prihodi			
Prihodi od prodaje robe i učinaka	23,367,186	-	23,367,186
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	(259,635)	-	(259,635)
Ostali poslovni prihodi	59,370	-	59,370
	<u>23,166,921</u>	<u>-</u>	<u>23,166,921</u>
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala, goriva i energije	(13,197,793)	-	(13,197,793)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(5,898,019)	-	(5,898,019)
Troškovi proizvodnih usluga	(392,742)	-	(392,742)
Troškovi amortizacije	(1,643,587)	-	(1,643,587)
Troškovi rezervisanja	-	(21,954)	(21,954)
Nematerijalni troškovi	(410,833)	-	(410,833)
Troškovi poreza i doprinosa	(72,041)	-	(72,041)
	<u>(21,615,015)</u>	<u>(21,954)</u>	<u>(21,636,969)</u>
Poslovni dobitak	<u>1,551,906</u>	<u>(21,954)</u>	<u>1,529,952</u>
Finansijski prihodi	191,496	-	191,496
Finansijski rashodi	(208,516)	-	(208,516)
	<u>(17,020)</u>	<u>-</u>	<u>(17,020)</u>
Dobitak redovne aktivnosti	<u>1,534,886</u>	<u>(21,954)</u>	<u>1,512,932</u>
Ostali prihodi	107,693	-	107,693
Ostali rashodi	(110,871)	-	(110,871)
	<u>(3,178)</u>	<u>-</u>	<u>(3,178)</u>
Dobitak prije oporezivanja	1,531,708	(21,954)	1,509,754
Porez na dobitak			
- tekući porez na dobitak	(137,071)	-	(137,071)
- odloženi poreski rashod	(41,381)	-	(41,381)
Neto dobitak	<u>1,353,256</u>	<u>(21,954)</u>	<u>1,331,302</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

5. KOREKCIJA FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ZA 2019. GODINU (nastavak)

(d) Efekti korekcija početnog stanja na bilansu stanja na dan 1. januara 2019. godine:

AKTIVA	<i>Prethodno iskazano</i>	Korekcije +/-	<i>Korigovano</i>
	1, januar, 2019		1. januar, 2019
Stalna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	18,726,288	-	18,726,288
Dugoročni finansijski plasmani	90,186	-	90,186
	<u>18,816,474</u>	-	<u>18,816,474</u>
Obrtna imovina			
Zalihe i dati avansi	2,990,835	-	2,990,835
Potraživanja od kupaca	6,227,056	-	6,227,056
Druga kratkoročna potraživanja	179,994	-	179,994
Kratkoročni finansijski plasmani	1,375	-	1,375
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	361,932	-	361,932
Porez na dodatu vrijednost	258,976	-	258,976
Aktivna vremenska razgraničenja	20,421	-	20,421
	<u>10,040,589</u>	-	<u>10,040,589</u>
Ukupna aktiva	<u>28,857,063</u>	-	<u>28,857,063</u>
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	18,473,634	-	18,473,634
Zakonske rezerve	322,535	-	322,535
Neraspoređeni dobitak	3,574,168	(247,651)	3,326,517
	<u>22,370,337</u>	<u>(247,651)</u>	<u>22,122,686</u>
Dugoročne obaveze			
Dugoročna rezervisanja	-	247,651	247,651
Dugoročni krediti	795,549	-	795,549
	<u>795,549</u>	<u>247,651</u>	<u>1,043,200</u>
Kratkoročne obaveze			
Kratkoročne finansijske obaveze	1,604,693	-	1,604,693
Obaveze prema dobavljačima	3,263,541	-	3,263,541
Ostale kratkoročne obaveze i pasivna vremenska razgraničenja	822,943	-	822,943
	<u>5,691,177</u>	-	<u>5,691,177</u>
Ukupna pasiva	<u>28,857,063</u>	-	<u>28,857,063</u>

6. PRIHODI OD PRODAJE ROBE I UČINAKA

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Prihodi od prodaje robe u zemlji	4,975	9,326
Prihodi od prodaje učinaka:		
- povezanim pravnim licima (napomena 28)	19,494,009	18,424,070
- na domaćem tržištu	21,690	21,321
- na stranom tržištu	4,866,169	4,912,469
	<u>24,381,868</u>	<u>23,357,860</u>
	<u>24,386,843</u>	<u>23,367,186</u>

Najznačajniji iznos prihoda od povezanih pravnih lica ostvaren je prodajom učinaka društvima "Kraš" d.d. Zagreb u iznosu od 8,258,038 BAM i Kraš trgovina d.o.o. Široki brijeg u iznosu od 7,019,825 BAM (napomena 28).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

7. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Troškovi materijala i sirovina za proizvodnju		
- povezana pravna lica (napomena 28)	2,665,387	4,392,324
- ostala pravna lica	6,953,121	3,738,113
Troškovi ambalaže za proizvodnju	4,288,967	3,945,731
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	453,120	493,995
Troškovi plina i goriva	384,969	429,871
Troškovi električne energije	222,554	197,759
	<u>14,968,118</u>	<u>13,197,793</u>

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Neto zarade, porezi i doprinosi na zarade i naknade zarada	5,247,138	4,833,582
Naknada za godišnji odmor (regres)	138,177	235,099
Otpremnine	28,065	25,184
Naknade za prevoz	104,655	98,644
Naknade članovima Upravnog odbora	295,511	500,959
Pomoć zaposlenima	164,397	11,825
Troškovi i dnevnice za službena putovanja	916	10,211
Troškovi toplog obroka radnika	179,922	181,265
Ostali lični rashodi	-	1,250
	<u>6,158,781</u>	<u>5,898,019</u>

9. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Troškovi usluga na izradi učinaka	121,629	74,088
Troškovi PTT usluga	45,013	44,049
Troškovi transportnih usluga	61,959	52,999
Troškovi usluga održavanja	86,913	73,501
Troškovi zakupnina	864	901
Troškovi reklame i propagande	18,197	79,414
Troškovi komunalnih usluga	37,518	42,958
Ostali proizvodni troškovi	28,541	24,832
	<u>400,634</u>	<u>392,742</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

10. TROŠKOVI REZERVISANJA

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
		<i>korigovano</i>
Troškovi rezervisanja:		
- beneficije za zaposlene (napomena 24)	52,829	21,954
	<u>52,829</u>	<u>21,954</u>

Troškovi rezervisanja odnose se na rezervisanje troškova beneficija za zaposlene u skladu sa IAS 19 "Primanja zaposlenih", a na osnovu aktuarskog obračuna za 2020. i 2019. godinu (napomene 5 i 24).

11. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Troškovi advokatskih usluga	29,000	12,000
Troškovi zdravstvenih usluga	34,387	31,172
Ugovori o djelu za ostale usluge	17,872	62,166
Savjetodavne usluge	14,103	37,913
Troškovi ostalih neproizvodnih usluga	25,950	20,882
Troškovi reprezentacije	31,159	114,656
Troškovi premija osiguranja	24,198	29,975
Troškovi platnog prometa	41,790	47,718
Troškovi članarina	17,523	15,895
Nematerijalni troškovi	14,449	38,456
	<u>250,431</u>	<u>410,833</u>

12. TROŠKOVI POREZA I DOPRINOSA

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Naknada za korišćenje voda	5,351	5,362
Naknada za korišćenje šuma	17,805	16,426
Porez po odbitku	9,479	9,117
Porez na imovinu	14,273	14,297
Ostali porezi	15,343	26,839
	<u>62,251</u>	<u>72,041</u>

13. FINANSIJSKI PRIHODI/(RASHODI)

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Prihodi od kamata	445	2,546
Pozitivne kursne razlike	123,380	188,950
	<u>123,825</u>	<u>191,496</u>
Finansijski rashodi:		
Rashodi kamata		
- povezana pravna lica (napomena 28)	(23,992)	(1,476)
- ostali	(11,814)	(49,021)
Negativne kursne razlike	(288,043)	(158,019)
	<u>(323,849)</u>	<u>(208,516)</u>
	<u>(200,024)</u>	<u>(17,020)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

14. OSTALI PRIHODI

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Dobici po osnovu prodaje osnovnih sredstava	15,647	5,500
Dobici po osnovu prodaje materijala	5,209	30,438
Prihodi od naknadno odobrenih rabata	52,391	70,498
Naplaćena ispravljena potraživanja (napomena 22)	44,843	-
Ostali prihodi	3,303	1,257
	<u>121,393</u>	<u>107,693</u>

15. OSTALI RASHODI

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Gubici po osnovu rashodovanja i otpisa nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalnih ulaganja	3,997	545
Gubici od prodaje materijala	11,393	20,155
Obezbvredjenje nekretnina, postrojenja i opreme	14,283	-
Ispravka vrijednosti potraživanja od kupaca (napomena 22)	16,733	-
Izdaci za humanitarne, kulturne i obrazovne svrhe	21,250	3,846
Obezbvredjenje zaliha	45,028	72,162
Ostali rashodi	6,595	14,163
	<u>119,279</u>	<u>110,871</u>

16. POREZ NA DOBITAK**(a) Komponente poreza na dobitak**

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Tekući porez na dobitak	-	(137,071)
Odloženi poreski rashodi	-	(41,381)
Odloženi poreski prihodi	24,489	-
	<u>24,489</u>	<u>(178,452)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

16. POREZ NA DOBITAK (nastavak)

(b) Usaglašavanje poreza na dobitak i proizvoda rezultata poslovanja prije oporezivanja i propisane poreske stope

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Dobitak prije oporezivanja	567,109	1,509,754
Porez na dobitak obračunat po stopi od 10%	56,711	150,975
Povećanje po osnovu zaliha	6,042	9,286
Povećanje po osnovu troškova amortizacije	35,165	-
Ostala povećanja	14,661	18,191
Smanjenje po osnovu troškova amortizacije	-	(41,381)
Ostala smanjenja	(4,484)	-
Poreski efekti ulaganja u proizvodnju	(108,095)	-
<i>Tekući porez na dobitak</i>	<u>-</u>	<u>137,071</u>
<i>Efektivna poreska stopa</i>	0.00%	9.08%

(c) Odložene poreske obaveze

	U BAM	
	Godina koja se završila	
	31. decembra	
	2020.	2019.
Stanje, 1. januar	247,299	205,918
Privremene razlike po osnovu vrednovanja nekretnina, postrojenja i opreme	(24,489)	41,381
Stanje, 31. decembar	<u>222,810</u>	<u>247,299</u>

Odložene poreske obaveze iskazane na dan 31. decembra 2020. godine u iznosu od 222,810 BAM (napomena 27), odnose se na privremene razlike između osnovice po kojoj se nekretnine, postrojenja i oprema priznaju u poreskom bilansu i iznosa po kojima su ta sredstva iskazana u finansijskim izvještajima Društva. Pri čemu su privremene razlike nastale po osnovu različitih stopa amortizacije i različitog modela amortizacije koji se koristi za obračun amortizacije u poreske svrhe u odnosu na stope i model amortizacije koji se koristi za obračun amortizacije u finansijskim izvještajima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

17. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I NEMATERIJALNA ULAGANJA

					Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu	Ukupno nekretnine, postrojenja i oprema	U BAM
	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Biološka sredstva				Nematerijal- na ulaganja
<i>Nabavna vrijednost</i>								
Stanje, 1. januar 2019. godine	821,294	17,337,639	27,210,392	28,776	540	-	45,398,641	101,250
Nabavke u toku perioda	-	-	-	40,814	3,468,884	229,391	3,739,089	-
Ativiranja i prenosi	-	2,529,288	138,606	-	(2,667,894)	-	-	-
Rashodovanja i otpisi	-	(47,844)	(1,326,224)	-	-	-	(1,374,068)	-
Stanje, 31. decembar 2019. godine	821,294	19,819,083	26,022,774	69,590	801,530	229,391	47,763,662	101,250
Nabavke u toku perioda	-	-	-	-	2,231,374	-	2,231,374	30,967
Ativiranja i prenosi	-	173,982	2,858,922	-	(3,032,904)	-	-	-
Prodaja	-	-	(2,019,420)	-	-	-	(2,019,420)	-
Rashodovanja i otpisi	-	-	(615,045)	-	-	-	(615,045)	-
Korištenje avansa	-	-	-	-	-	(50,803)	(50,803)	-
Stanje, 31. decembar 2020. godine	821,294	19,993,065	26,247,231	69,590	-	178,588	47,309,768	132,217
<i>Ispravka vrijednosti</i>								
Stanje, 1. januar 2019. godine	-	9,238,649	17,433,704	-	-	-	26,672,353	101,250
Amortizacija u toku perioda	-	597,457	1,045,783	347	-	-	1,643,587	-
Rashodovanja i otpisi	-	-	(1,311,707)	-	-	-	(1,311,707)	-
Ostalo	-	(3,548)	-	-	-	-	(3,548)	-
Stanje, 31. decembar 2019. godine	-	9,832,558	17,167,780	347	-	-	27,000,685	101,250
Amortizacija u toku perioda	-	491,012	2,034,829	4,081	-	-	2,529,922	3,114
Prodaja	-	-	(2,019,420)	-	-	-	(2,019,420)	-
Rashodovanja i otpisi	-	-	(597,869)	-	-	-	(597,869)	-
Ostalo	-	-	14,285	-	-	-	14,285	-
Stanje, 31. decembar 2020. godine	-	10,323,570	16,599,605	4,428	-	-	26,927,603	104,364
<i>Sadašnja vrijednost</i>								
Stanje, 31. decembar 2020. godine	821,294	9,669,495	9,647,627	65,162	-	178,588	20,382,165	27,853
Stanje, 31. decembar 2019. godine	821,294	9,986,525	8,854,994	69,243	801,530	229,391	20,762,977	-
Stanje, 1. januar 2019. godine	821,294	8,098,990	9,776,688	28,776	540	-	18,726,288	-

Društvo nema hipoteka niti zaloga nad svojim nekretninama, postrojenjima i opremom na dan 31. decembra 2020. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

18. ZALIHE

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Sirovine za proizvodnju	1,171,595	1,618,598	998,954
Ambalaža	618,990	909,865	831,074
Rezervni dijelovi	246,435	146,827	200,780
Alat i inventar	326,295	328,829	344,247
Ostali materijal u skladištu	76,862	33,012	83,457
Nedovršena proizvodnja	6,727	13,625	5,864
Gotovi proizvodi	1,372,150	583,385	850,781
Dati avansi za zalihe i usluge	3,078	1,571	12,022
	<u>3,822,132</u>	<u>3,635,712</u>	<u>3,327,179</u>
Ispravka vrijednosti materijala i rezervnih dijelova	<u>(324,520)</u>	<u>(328,589)</u>	<u>(336,344)</u>
	<u><u>3,497,612</u></u>	<u><u>3,307,123</u></u>	<u><u>2,990,835</u></u>

19. KUPCI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Kupci:			
- povezana pravna lica (napomena 28)	2,737,805	5,204,357	4,470,930
- u zemlji	10,469	6,276	9,069
- u inostranstvu	2,745,802	1,923,826	1,746,508
- specifični poslovi	607	632	549
	<u>5,494,683</u>	<u>7,135,091</u>	<u>6,227,056</u>
Minus: Ispravka vrijednosti potraživanja (napomena 22)	<u>(101,598)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u><u>5,393,085</u></u>	<u><u>7,135,091</u></u>	<u><u>6,227,056</u></u>

Starosna struktura neispravljenih potraživanja od kupaca na dan 31. decembra 2020. godine i 2019. godine je sljedeća:

	31. decembar 2020.	U BAM 31. decembar 2019.
nedospjelo	3,825,113	5,988,263
1-30 dana	687,450	153,787
31-60 dana	194,118	38,665
61-90 dana	347,616	192,946
91-180 dana	438,303	759,347
181-365 dana	-	-
preko 365 dana	<u>2,083</u>	<u>2,083</u>
	<u><u>5,494,683</u></u>	<u><u>7,135,091</u></u>

Ukupna ispravka vrijednosti potraživanja na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 101,598 BAM. Promjene na računima ispravki vrijednosti potraživanja su prikazane u napomeni 22 uz ove finansijske izvještaje. Prosječan period naplate potraživanja od kupaca u godini koja se završila na dan 31. decembra 2020. godine je bio 88 dana (za godinu koja se završila na dan 31. decembra 2019. godine 104 dana).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

19. KUPCI (nastavak)

Društvo je primijenilo pristup u priznavanju gubitaka za cjelokupni period trajanja za potraživanja od kupaca i ostala potraživanja koja ne sadrže značajnu komponentu finansiranja, grupisanjem različitih karakteristika kupaca i trendova istorijskih gubitaka.

Prema navedenom modelu, očekivani kreditni gubitak određen je na osnovu analize svakog pojedinačnog potraživanja iz određene grupe, vjerovatnoće nastanka neizvjesnosti naplate potraživanja u skladu sa kašnjenjem, očekivanog gubitka, iznosa koji je pod rizikom, i očekivanih kreditnih gubitaka.

20. DRUGA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Pretplata poreza na dobit	125,648	88,604	91,518
Potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja RS	31,961	114,798	87,006
Ostala potraživanja	254	2,295	1,470
	<u>157,863</u>	<u>205,697</u>	<u>179,994</u>

21. GOTOVINSKI EKIVALENTI I GOTOVINA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Domaća valuta – na računu	32,825	114,072	77,645
Strana valuta – na računu	232,912	516,324	282,716
Gotovina u blagajni	924	1,067	1,571
	<u>266,661</u>	<u>631,463</u>	<u>361,932</u>

22. ISPRAVKA VRIJEDNOSTI POTRAŽIVANJA OD KUPACA

	U BAM
Stanje, 1. januar 2020. godine	-
Efekat prve primjene IFRS 9	129,708
Ispravka na teret rashoda perioda (napomena 15)	16,733
Naplaćena ispravljena potraživanja (napomena 14)	<u>(44,843)</u>
Stanje, 31. decembar 2020. godine	<u>101,598</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

23. KAPITAL

Akcijski kapital

Upisani osnovni kapital iznosi 18,473,634 BAM i podijeljen je na 18,473,634 akcije nominalne vrijednosti 1 BAM. Struktura akcijskog kapitala Društva, prema knjizi akcionara koju Društvo vodi kod Centralnog registra hartija od vrijednosti a.d. Banja Luka, na dan 31. decembar 2020. i 31. decembra 2019. godine je sljedeća:

	31. decembar 2020	%	31. decembar 2019	%
KRAŠ d.d. Zagreb	17,861,233	96.69	14,056,588	76.09
Ostali akcionari	612,401	3.31	4,417,046	23.91
	<u>18,473,634</u>	<u>100</u>	<u>18,473,634</u>	<u>100</u>

Akcije Društva se kotiraju na Banjalučkoj berzi hartija od vrijednosti u Republici Srpskoj (aktivno, ali nedovoljno razvijeno finansijsko tržište). Berzanska vrijednost jedne akcije sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 1.17 BAM Zarada po akciji je prikazana u napomeni 29 uz ove finansijske izvještaje.

Privatizacija Društva

Direkcija za privatizaciju Republike Srpske, Rješenjem broj 01-109-4/99 od 30. oktobra 2001. godine, odobrila je program privatizacije i donijela odluku da se privatizacija državnog kapitala u ukupnom iznosu od 18,473,634 BAM obavi vaučer ponudom (55% državnog kapitala) u korist KRAŠ d.d. Zagreb, dok je metodom tendera privatizovan iznos od 30% državnog kapitala. Na osnovu istog rješenja, u postupku privatizacije, 10% vrijednosti akcija državnog kapitala prenijeto je na Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske i 5% na Fond za restituciju Republike Srpske. Većinski vlasnik Društva tada postaje Kraš d.d. Zagreb, sa procentom vlasništva u iznosu od 76.09 %.

Putem javne ponude koja je objavljena 26. marta .2020. godine, a čije je objavljivanje odobreno Rješenjem Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske, broj: 01-UP-33-95-3/20 od 24. marta 2020. godine, "KRAŠ" d.d. Zagreb je postao vlasnik dodatnih 20.59 % akcija Društva. Po okončanju postupka javne ponude KRAŠ d.d. Zagreb u svom vlasništvu ima 96.69% akcija Društva.

Raspodjela dobiti

Dana 24. aprila 2020. godine na osnovu odluke Upravnog odbora Društva izvršena je raspodjela dobiti iz 2019. godine u iznosu od 1,353,256 BAM, i to:

- za zakonske rezerve u iznosu od 67,663 BAM i
- za neraspoređenu dobit u iznosu od 1,285,593 BAM.

Zakonske rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju izdvajanja iz raspodjele dobitka u skladu sa članom 231. Zakona o privrednim društvima ("Službeni glasnik RS", broj 127/08, 58/09, 100/11 i 67/13) i to najmanje u visini 5% od dobitka tekuće godine umanjene za gubitak prethodne godine, sve dok te rezerve, zajedno sa rezervama kapitala, ne dostignu visinu od najmanje 10% osnovnog kapitala, ili statutom određeni veći dio osnovnog kapitala.

Zakonske rezerve koriste se za pokriće gubitka, a ako prelaze iznos od 10% osnovnog kapitala, ili statutom određenog većeg dijela osnovnog kapitala, mogu se koristiti i za povećanje osnovnog kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

24. REZERVISANJA

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
		<i>korigovano</i>	<i>korigovano</i>
Rezervisanja za:			
- beneficije za zaposlene	322,434	269,605	247,651
	<u>322,434</u>	<u>269,605</u>	<u>247,651</u>

Dugoročna rezervisanja po osnovu beneficija za zaposlene sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u ukupnom iznosu od 322,434 BAM odnose se na rezervisanja po osnovu ukalkulisavanja sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine (napomena 3.9 b). Troškovi u vezi sa naknadama prilikom odlaska u penziju utvrđuju se korišćenjem metoda projektovanih jedinica kreditiranja, sa aktuarskim odmjerenjem koje se vrši na dan izvještaja o finansijskom položaju.

U skladu sa navedenim, ovlašćeni aktuar je angažovan od strane Kraš Grupe da u ime Društva izvrši obračun sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine na dan 31. decembra 2020. godine. Prilikom obračuna navedene sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine, korišten je metod projektovane kreditne jedinice uz sljedeće pretpostavke: kamatna stopa 1.30%, stopa fluktuacije od 2% za zaposlene na neodređeno vrijeme, stopa fluktuacije od 7.5% za zaposlene na određeno vrijeme, godine staža za odlazak u penziju u skladu sa zakonom Republike Srpske i stopa revalorizacije od 1.4%.

25. KREDITI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Dugoročni krediti:			
- Kraš d.d. Zagreb (napomena 28)	1,374,368	2,013,976	-
- Addiko Bank a.d. Banja Luka	-	663,792	1,527,540
- NLB Bank a.d. Banja Luka	-	-	796,773
	<u>1,374,368</u>	<u>2,677,768</u>	<u>2,324,313</u>
Dugoročne obaveza po lizingu:			
- Raiffaisen leasing d.o.o. Sarajevo	40,969	58,856	75,929
Tekuće dospijeće	(362,327)	(1,321,287)	(1,604,693)
	<u>1,053,010</u>	<u>1,415,337</u>	<u>795,549</u>

Detaljan pregled dugoročnih obaveza:

	U BAM		U BAM	
	Tekuće dospijeće		Dugoročni dio	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Kredit				
- Kraš d.d. Zagreb (napomena 28)	343,592	639,609	1,030,776	1,374,367
- Addiko Bank a.d. Banja Luka	-	663,792	-	-
	<u>343,592</u>	<u>1,303,401</u>	<u>1,030,776</u>	<u>1,374,367</u>
Lizing				
- Raiffaisen leasing d.o.o. Sarajevo	18,735	17,886	22,234	40,970
	<u>362,327</u>	<u>1,321,287</u>	<u>1,053,010</u>	<u>1,415,337</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

25. KREDITI (nastavak)

Dugoročne obaveze po osnovu kredita, koje na dan 31. decembra 2020. godine, iznose 1,374,368 BAM, predstavljaju obaveze po osnovu dva Ugovora o kreditu sa matičnim društvom "KRAŠ"d.d. Zagreb. Krediti su odobreni u iznosima od 700,000 EUR i 500,000 EUR u 2019. godini za finansiranje investicija (rekonstrukcija objekta na Svalama i nabavka proizvodne opreme),sa rokom dospijeća od tri godine (dospijeće: april 2021. godine), odnosno pet godina (dospijeće:decembar 2024. godine). Kamatna stopa na odobrena sredstva iznosi fiksno 1.8% godišnje, a kao instrumenti obezbjeđenja ugovorene su mjenice.

Dugoročne obaveze po osnovu lizinga na dan 31. decembra 2020. godine u ukupnom iznosu od 40,969 BAM odnose se na obaveze za nabavku automobila na lizing, i to po osnovu dva ugovora potpisana sa Raiffaisen leasing d.o.o. Sarajevo, sa rokom otplate od 60 mjeseci.

Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine je bila sljedeća:

	Zbir minimalnih rata lizinga		U BAM Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
	Dospijeva za plaćanje:			
Do jedne godine	20,244	20,245	18,735	17,886
Od jedne godine do pet godina	22,868	43,112	22,234	40,970
	43,112	63,357	40,969	58,856
Minus budući troškovi finansiranja	(2,143)	(4,501)	-	-
Sadašnja vrijednost minimalnih rata lizinga	<u>40,969</u>	<u>58,856</u>	<u>40,969</u>	<u>58,856</u>
Uključeno u finansijske izvještaje kao:				
Tekuća dospijeva dugoročnih obaveza po lizingu			18,735	17,886
Dugoročne obaveze po lizingu			22,234	40,970
			<u>40,969</u>	<u>58,856</u>

26. DOBAVLJAČI

	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	U BAM 1. januar 2019.
Primljeni avansi	1,943	22,314	1,713
Dobavljači:			
- povezana pravna lica (napomena 28)	1,667,906	3,671,316	1,341,067
- dobavljači u zemlji	574,945	327,049	530,454
- dobavljači u inostranstvu	1,587,918	1,139,383	1,390,307
	<u>3,832,712</u>	<u>5,160,062</u>	<u>3,263,541</u>

Obaveze prema dobavljačima sa stanjem na dan 31. decembra 2020. godine u ukupnom iznosu od 3,832,712 BAM, najvećim dijelom, u iznosu od 1,667,291 BAM odnose se na obaveze prema "KRAŠ" d.d. Zagreb po osnovu isporuke šećera, biljne masti, brašna i kakao praha. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu najvećim dijelom, u iznosu od 651,963 BAM, odnose se na obaveze prema dobavljaču "AKHUSKARLSHAMN" AB ŠVEDSKA, po osnovu isporuke biljne masti, zatim u iznosu od 306,381 BAM na obaveze prema dobavljaču "Aragold" d.o.o. Brčko po osnovu nabavke šećera, kao i na obaveze prema dobavljaču "Fustelarko Boreč" a.d. Bitola u iznosu od 158,500 BAM po osnovu nabavke ambalaže.

Obaveze prema dobavljačima su nekamatonske. Društvo ima politike upravljanja finansijskim rizicima kako bi osiguralo da se obaveze plaćaju u ugovorenim rokovima. Prosječan period plaćanja obaveza prema dobavljačima u poslovnoj 2020. godini je bio 143 dana (2019. godine: 147 dana).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

27. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (PVR)	U BAM		
	31. decembar 2020.	31. decembar 2019.	1. januar 2019.
Obaveze za bruto zarade i naknade zarada	493,436	454,000	466,764
Obaveze za dividende	148,077	148,077	-
Obaveze za porez iz rezultata	9,664	9,282	8,936
Obaveze prema zaposlenima	12,320	19,200	18,359
Obaveze prema članovima UO	-	137,071	62,023
Odložene poreske obaveze (napomena 16)	222,810	247,299	205,918
Ostale obaveze	23,711	60,388	60,943
	<u>910,018</u>	<u>1,075,317</u>	<u>822,943</u>

28. ODNOSI SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA U OKVIRU KRAŠ GRUPE	Napomena	U BAM	
		31. decembar 2020.	31. decembar 2019.
Aktiva			
Potraživanja od kupaca:	19		
- KRAŠ TRGOVINA d.o.o. Široki Brijeg		1,607,296	2,219,303
- KRAŠ d.d. ZAGREB		465,018	1,973,003
- "KRAŠCOMMERCE" d.o.o. LJUBLJANA		334,493	577,640
- "Kraškomec KRAŠ" dooel, Skopje		245,481	291,335
- "KRAŠCOMMERCE" d.o.o. BEOGRAD		85,517	143,076
Ukupno potraživanja		<u>2,737,805</u>	<u>5,204,357</u>
Pasiva			
Dugoročni krediti:	25		
- KRAŠ d.d. ZAGREB		1,374,368	2,013,976
Obaveze prema dobavljačima:	26		
- KRAŠ d.d. ZAGREB		1,667,291	3,671,316
- KRAŠ TRGOVINA d.o.o. Široki Brijeg		615	-
		<u>1,667,906</u>	<u>3,671,316</u>
Ukupno obaveze		<u>3,042,274</u>	<u>5,685,292</u>
Obaveze, neto		<u>(304,469)</u>	<u>(480,935)</u>

BILANS USPJEHA	Napomena	U BAM	
		Godina koja se završila 31. decembra 2020.	2019.
PRIHODI			
Prihodi od prodaje proizvoda i činaka:	6		
- KRAŠ d.d. ZAGREB		8,258,038	7,053,653
- "KRAŠCOMMERCE" d.o.o. LJUBLJANA		2,553,349	2,426,726
- "Kraškomec KRAŠ" dooel, Skopje		937,936	1,187,357
- KRAŠ TRGOVINA d.o.o. Široki Brijeg		7,019,825	7,096,967
- "KRAŠCOMMERCE" d.o.o. BEOGRAD		724,861	659,367
		<u>19,494,009</u>	<u>18,424,070</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

28. ODNOSI SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA U OKVIRU KRAŠ GRUPE (nastavak)

BILANS USPJEHA	Napomena	U BAM	
		Godina koja se završila 31. decembra 2020.	Godina koja se završila 31. decembra 2019.
RASHODI			
Troškovi materijala:	7		
- KRAŠ d.d. ZAGREB		(2,665,387)	(4,392,324)
Troškovi proizvodnih usluga:			
- KRAŠ d.d. ZAGREB		(52,117)	(57,446)
Troškovi neproizvodnih usluga:			
- KRAŠ d.d. ZAGREB		(778)	-
- KRAŠ TRGOVINA d.o.o. Široki Brijeg		(2,523)	(2,068)
		(3,301)	(2,068)
Finansijski rashodi:	13		
- KRAŠ d.d. ZAGREB		(23,992)	(1,476)
Ostali rashodi:			
- KRAŠ d.d. ZAGREB		(1,033)	-
Ukupno rashodi		(2,745,830)	(4,453,314)
Prihodi, neto		16,748,179	13,970,756
Primanja rukovodećeg osoblja		357,473	756,116

Transakcije sa povezanim licima su vrednovane pod istim ili sličnim komercijalnim uslovima kao i transakcije sa drugim pravnim licima. Ključno rukovodeće osoblje ne prima naknade za dodatne dugoročne beneficije, odnosno beneficije po prestanku zaposlenja, osim beneficija objelodanjenih u napomeni 3.9.

29. ZARADA PO AKCIJI

	Godina koja se završila 31. decembra 2020	U BAM Godina koja se završila 31. decembra 2019
Dobitak obračunskog perioda	591,598	1,331,302
Prosječan ponderisan broj izdatih akcija	18,473,634	18,473,634
Dobitak po akciji (osnovni i razrijeđeni)	0.03202	0.07206

30. SUDSKI SPOROV I

Društvo se povremeno javlja kao tužena strana u sporovima koje pravna lica vode protiv Društva. Procijenjene obaveze Društva po sudskim sporovima u kojima je Društvo tužena strana na dan 31. decembar 2020. godine iznose ukupno 956 BAM, ne uključujući efekte potencijalnih zateznih kamata i troškova sudskih sporova.

Dana 22. septembra.2020. godine Društvu je dostavljena tužbe na odgovor koju je podnio akcionar radi pobijanja Odluke o prenosu akcija manjinskih akcionara na otkupioca usvojene na XX godišnjoj skupštini akcionara Društva održanoj dana 29. juna 2020. godine. Vrijednost spora je 500 KM. Dostavljen je odgovor na tužbu i očekuje se zakazivanje pripremnog ročišta.

Tužba podnesena 2008. godine od strane tužioca „ŠTAMPA PTT” d.o.o. Sarajevo u predmetu koji se vodi kod Općinskog suda u Sarajevu. Na dan 31. decembra 2020. godine čeka se zakazivanje pripremnog ročišta. Vrijednost spora je 456 KM.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

31. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Uticao Covid -19 na stalnost poslovanja Društva

Brzo širenje virusa *Covid-19* i njegovi društveni i ekonomski efekti u Republici Srpskoj, kao i na globalnom planu, mogu za posljedicu imati pretpostavke i procjene koje će zahtijevati revidiranje, a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. U ovoj fazi rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano procijeni uticaj jer se novi događaji odvijaju iz dana u dan. Dugoročno gledano, posljedice mogu uticati na obim trgovanja, tokove gotovine, i profitabilnost. Bez obzira na navedeno, na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja, Društvo i dalje ispunjava svoje obaveze u roku dospijeca te stoga nastavlja da primjenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Izuzev navedenog, nije bilo drugih događaja nakon izvještajnog perioda koji bi zahtijevali korekcije ili dodatna objelodanivanja, u skladu sa MRS 10 "Događaji nakon izvještajnog perioda", kao ni razvoja takvih događaja koji bi za posljedicu mogli imati štetu po finansijski položaj i poslovne djelatnosti Društva.

32. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

32.1. Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital. Struktura kapitala Društva sastoji se od gotovine i gotovinskih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji uključuje udjele, rezerve, kao i akumulirani dobitak.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou. Ne postoje nikakvi eksterno nametnuti zahtjevi po pitanju adekvatnosti kapitala Društva.

32.1.1. Racio ukupne zaduženosti prema kapitalu

Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju godine bili su sljedeći:

	31. decembar 2020.	U BAM 31. decembar 2019.
Zaduženost (a)	1,415,337	2,736,624
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(266,661)	(631,463)
<i>Neto zaduženost</i>	<u>1,148,676</u>	<u>2,105,161</u>
Kapital (b)	<u>23,595,856</u>	<u>23,133,966</u>
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	<u>4.87%</u>	<u>9.10%</u>

(a) Zaduzenost se odnosi na dugoročne i kratkoročne obaveze po osnovu kredita

(b) Kapital uključuje akcije, rezerve i neraspoređeni dobitak.

32.1.2. Značajne računovodstvene politike u vezi sa finansijskim instrumentima

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza objelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

32. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

32.1. Upravljanje kapitalom (nastavak)

32.1.3. Kategorije finansijskih instrumenata

Kategorije finansijskih instrumenata Društva su prikazane u narednoj tabeli:

	31. decembar	U BAM
	2020.	31. decembar
		2019.
Finansijska imovina		
Kreditni i potraživanja (uključujući gotovinske ekvivalente i gotovinu)	<u>5,822,562</u>	<u>7,997,063</u>
Finansijske obaveze – po amortizovanoj vrijednosti	<u>5,589,754</u>	<u>8,219,064</u>

32.2. Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

U svom redovnom poslovanju, Društvo je, u različitom obimu, izloženo određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Društva.

Društvo ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi. Pored toga, u toku 2020. godine Društvo nije vršilo trgovanje finansijskim instrumentima.

(1) Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Rukovodstvo Društva smatra da Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer uglavnom obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (BAM), kao i u EUR za koji je BAM vezana fiksnim valutnim kursom (1 EUR=1.95583 BAM).

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine i obaveza Društva u stranim valutama na dan izvještavanja je sljedeća:

	Imovina		Obaveze	
	31. decembar		31. decembar	
	2020.	2019.	2020.	2019.
EUR	1,739,080	2,911,533	4,571,572	6,748,905
USD	2,328,211	348,332	58,044	98,083
CAD	-	620,176	-	-
	<u>4,067,291</u>	<u>3,880,041</u>	<u>4,629,616</u>	<u>6,846,988</u>

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo raznim rizicima koji, kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. S obzirom da Društvo ima kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u određenoj mjeri zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir alternativne izvore finansiranja i refinansiranja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

32. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

32.2. Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

(1) Tržišni rizik (nastavak)

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa (nastavak)

Analiza osjetljivosti

Analiza osjetljivosti na promjene kamatnih stopa je određena na osnovu izloženosti kamatnih stopa kratkoročnih finansijskih plasmana na kraju izvještajnog perioda, i to po fiksnim kamatnim stopama.

U slučaju da je kamatna stopa na dugoročne kredite na dan 31. decembra 2020. godine bila veća/manja za 1% na godišnjem nivou, uz ostale nepromijenjene varijable, neto dobitak Društva za godinu koja se završava na dan 31. decembra 2020. godine bio bi veći/manji za iznos od 19,892 BAM (2019. godine: 28,054 BAM), kao rezultat većeg/manjeg rashoda od kamata.

(c) Rizik od promjene cijena kapitala

Društvo nije izloženo značajnijem riziku od promjena cijena vlasničkih hartija od vrijednosti obzirom da Društvo nema ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao sredstva raspoloživa za prodaju, ili kao finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu stanja.

Društvo nije izloženo riziku promjene cijena, jer prihode od prodaje proizvoda i usluga uglavnom ostvaruje u odnosima sa povezanim pravnim licima (napomena 6).

(2) Rizik likvidnosti

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti i oročeni depoziti), kao i kontinuiranim prilivom novčanih sredstava od realizacije proizvoda i usluga koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospijea. Društvo ne koristi finansijske derivate.

Ročnost dospijea finansijske imovine i obaveza Društva na dan 31. decembra 2020. i 2019. godine:

Finansijska imovina	U BAM					
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020.						
Bez kamata	266,661	-	5,555,901	-	-	5,822,562
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	-	-	-	-	-	-
Ukupno	<u>266,661</u>	<u>-</u>	<u>5,555,901</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>5,822,562</u>
31. decembar 2019.						
Bez kamata	631,463	-	7,365,600	-	-	7,997,063
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	-	-	-	-	-	-
Ukupno	<u>631,463</u>	<u>-</u>	<u>7,365,600</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>7,997,063</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

32. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (nastavak)

32.2. Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima (nastavak)

(2) Rizik likvidnosti (nastavak)

Finansijske obaveze	U BAM					
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 5 godina	preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2020.						
<i>Ostale obaveze po amortizovanoj vrijednosti:</i>						
Bez kamata	-	-	4,174,417	-	-	4,174,417
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	57,089	113,738	508,464	774,436	-	1,453,727
Ukupno	57,089	113,738	4,682,881	774,436	-	5,628,144
31. decembar 2019.						
<i>Ostale obaveze po amortizovanoj vrijednosti:</i>						
Bez kamata	-	-	5,482,440	-	-	5,482,440
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	132,673	264,909	964,766	1,453,726	-	2,816,074
Ukupno	132,673	264,909	6,447,206	1,453,726	-	8,298,514

Pregled dospjeća finansijskih instrumenata (imovine i obaveza) je napravljen na osnovu nediskontovanih novčanih tokova finansijske imovine i obaveza, uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zaradene (osim na sredstva za koja Društvo očekuje da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu), odnosno na osnovu najranijeg datuma kada se od Društva može tražiti da plati nastalu obavezu.

(3) Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, oročenih depozita, potraživanja od pravnih lica i preuzetih obaveza, i odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze prema Društvu, što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo je izloženo kreditnom riziku u značajnoj mjeri.

32.3. Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza priznatih u priloženim finansijskim izvještajima aproksimira njihovoj fer vrijednosti.

33. PORESKI RIZICI

Društvo ima značajne transakcije sa povezanim pravnim licima. Iako rukovodstvo Društva smatra da Društvo posjeduje dovoljnu i adekvatnu prateću dokumentaciju u vezi sa transfernim cijenama, postoji neizvjesnost da se zahtjevi i tumačenja poreskih i drugih organa razlikuju od tumačenja rukovodstva. Rukovodstvo Društva smatra da eventualna različita tumačenja neće imati materijalno značajnih posljedica po finansijske izvještaje Društva.

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer. Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
Za godinu koja se završila 31. decembra 2020. godine

33. PORESKI RIZICI (nastavak)

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina, pri čemu pravo na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva. To znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

34. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursjevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija izvještaja o finansijskom položaju u Konvertibilne marke, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	31. decembar 2020.	BAM 31. decembar 2019.
EUR (EUR)	1.9558	1.9558
Američki dolar (USD)	1.5926	1.7479
Kanadski dolar (CAD)	1.2456	1.3376
Britanska funta (GBP)	2.1657	2.2953
Švajcarski franak (CHF)	1.8014	1.7991